

2001 AZ UTOLSÓ BÉKEÉV

FONTOSABB ESEMÉNYEK

Január. 15.

Elindul a Széchenyi-terv. Ezen a napon a Gazdasági Minisztérium 55 olyan pályázatot hirdetett meg, amely – meghatározott programok keretei között – százmilliárdos nagyságrendben tesznek forrásokat hozzáférhetővé a hazai vállalkozói szféra számára. Az év során mind az összegek, mind pedig a pályázati témakörök folyamatosan változnak, bővülnek, s így e terv jelentős mértékben járul hozzá a hazai vállalkozásokat minden eszközzel segíteni kívánó kormányzati imázs megerősödéséhez.

Május 6.

Pokorni Zoltán lett a Fidesz elnöke. A párt szegedi kongresszusán – némi meglepetésre – a békülékenyebb politikai irányvonalat képviselő oktatási minisztert választották elnökké. Megfigyelők e váltást már a közelgő választásokra való előkészület jegyében értelmezték, s hamar kiderült, hogy e vélekedés nem volt alaptalan. Az új elnök negyedév múlva megoldotta a jobboldal – akkori – legnagyobb gondját: augusztus végén megkötötték megállapodását az MDF–Fidesz együttműködéséről és a közös listaállításról.

Május 21.

Orbán Viktor Lausanne-ban hivatalosan is bejelentette a NOB elnökének, hogy hazánk szeretné megrendezni a 2012-es nyári olimpiát.

Amíg a megelőző évben a többség nem győzött álmélkodnia a fideszes térfoglalás erején, a széles körű konfliktusvállalási hajlandóság határtalanságán, addig 2001-ben szinte minden a megbékítés, a béketeremtés, a központosítással szervezett jóakarattal, a konszolidálási szándékok körül forgott. Háborúskodás után a megbékülés lett az irányadó vonás, legalábbis mindazoknak, akik beérték a kormányzati indíttatású konszolidáció örömeivel. Az év középponti szereplője, kizárólagos kezdeményező ereje, elsőszámú és megkerülhetetlen tényezője a kormány lett. A lépésről lépésre kiszámított és konstruktív kormány, élén a szünet nélküli aktivitást mutató kormányfővel. Aki, ha kellett, akkor elsőként teremtett a gáton, s állta útját az évszázad árhullámainak, aki védte a magyarok érdekeit, történelmi értékeit határokon belül s kívül. Aki nem aprózta el magát a végtelen és kisszerű parlamenti vitákban, hanem mindig megtalálta a módját annak, hogy népét és hallgatóságát elkülönített médiaszereplésekben értesítse a legújabb elgondolásairól.

Csaknem egy évtized távlatából is lenyűgöző az a lista, ami a 2001-es kormányzati kezdeményezések konstruktivitását mutatja. Rögtön az év elején megindul a Széchenyi-terv propagandája, s még semmi pénzt nem osztottak ki, máris teli az ország a kormányzati kezdeményezést ünneplő gigaplakátok erdejével. Még csak felvetjük a nálunk megrendezendő 2012-es olimpia ötletét, ám a kormányzati optimizmus – széles körű népi kezdeményezéssel, sok százezer aláírással megtámogatva – elsőpró győzelmet arat a kishitűség, a gazdaságossági

szempontokat emlegető szűkekléltség felett. A Fidesz-kormány bátran megmutatja, hogyan kell eredményesen harcolni a hatalmi-politikai intézmények elnépszerűtlenedése, gyökértelessé válása ellen. Kihelyezett kormányüléseket tartanak olyan kicsinyke településeken is, ahová megyei vezetők is legfeljebb évtizedenként egyszer tévedtek el. S végre, megkaphat-

ják a határon túli magyarok a státustörvényt, meg a magyarigazolványt, persze az akadémikusokhoz ezúttal is a kiszámíthatatlan nemzetközi viszonyok, meg az esetleges túlfűtött várakozások miatti csalódás a legfőbb gondjuk. Végre egy kormány, amelyik felszámolná a köztisztviselői-kormányzati szakember-garnitúra hullámzásából adódó súlyos szakmai

Matolcsy György ismertette azokat a pályázatokat, amelyeknek meghirdetésével útjára indul a Széchenyi Terv

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 **2001** 2000 1999 1998 1997 1996 1995 1994 1993 1992 1991 1990 1989 1988

Több mint tízezer beregi lakos kénytelen egy-két napon belül elhagyni a lakóhelyét, mert a Tisza árszintje korábban soha nem mért magasságúra emelkedve katasztrófával fenyegette a térséget

A mentési munkálatokban és a gátak további megerősítésében a kritikus napokban néha tízezreknek kellett részt venniük

FONTOSABB ESEMÉNYEK

Június 9.

A szocialista párt budapesti kongresszusán Medgyessy Pétert – 99 százalékos támogatottsággal – miniszterelnök-jelöltnek választják. A jelölt továbbra is pártonkívüli marad, de az egy év óta tartó vezetési fejetlenkedés e döntéssel befejeződik, mivel a megválasztott jelölt vezeti ezután a párt választási bizottságát is. E naptól kezdve a jobboldal is tisztán látta, hogy a negatív kampány élet mindenekelőtt Medgyessy Péterre kell irányítaniuk.

Június 19.

Az országgyűlés elsöprő többséggel, 93 százalékos támogatottsággal fogadta el az státustörvényt, amely a határon túli magyarok különleges jogállását, valamint a magyarigazolvánnyal járó kedvezmények körét rendezi. Némely szomszéd állammal komoly vitáink kezdődnek, s egy-két rendelkezés értelmezése további bel- és külpolitikai bonyodalmak forrásává válik. Ám az is tény, hogy e törvénnyel a jobboldali választóközönség régi álma látszik valóra válni.

Augusztus 20.

Esztergomban – páratlanul ünnepélyes külsőségek mellett – véget ér az 597 napos millenniumi év. Többnapos ünnepségsorozatok, nagyvárosi utcabálok, tűzijátékok, négynapos munkaszünet, avatások tömege, rendkívüli beruházások és felsorolhatatlan mennyiségű állami, önkormányzati megemlékezés igyekezett feledhetetlenné tenni e hosszúra nyúlt kettős nemzeti ünnepi alkalomzáró mozzanatait. Az önkormányzatok és a központi költségvetés összesen mintegy 80 milliárd forintot fordítottak az évfordulóhoz közvetlenül kapcsolódó beruházások, rendezvények, alkotások támogatására.

FONTOSABB ESEMÉNYEK**Szeptember 10.**

A kormány nemzetbiztonsági kabinetje a svéd–angol fejlesztésű Gripen vadászrepülőgépek ajánlata mellett döntött, ami azért is meglepő, mert előtte biztosnak látszott az amerikai F–16-osok elfogadása. E döntésnek később még évekig vissza-visszatérő következményei lettek, bár a körülményeket csaknem egy évtized múltán sem lehet világosabban látni.

November 23.

Centrum névvel új párt alakul négy olyan kisebb párttörzsdéből, amelynek külön-külön szinte semmiféle parlamentbe jutási esélye nem lett volna. Korábban is népszerű új elnökük, Kupa Mihály nem győzte hangsúlyozni, hogy elsődleges céljuk az egészségtelen polarizáció megállítására lesz. A közéletben tüstént széles körű találgatás kezdődött a felől, hogy az új párt vajon melyik nagy tábor esélyeit segíti vagy rongálja.

December 22.

A kedvezménytörvény ideiglenes munkavállalást könnyítő rendelkezései minden román állampolgárra vonatkoznak – így állapotott meg Orbán Viktor a román miniszterelnökkel. A kormányfői óvatlanság következtében „húszmillió román munkavállaló” rohamával kell nem is oly soká szembesülnünk – állítják néhány nappal később a szocialisták, nem kis médiafelhajtással kísérve ezt az akciót. A leendő választásokat megelőző kampány ezzel a lehetséges legnagyobb sebességbe kapcsol. Néhány nappal korábban kezdtük el az új évet.

Az MSZP júniusi kongresszusán a pártönkívüli Medgyessy Pétert választották miniszterelnök-jelöltté, így ő lett a kampányt irányító OVB vezetője is

problémákat, s megteremtene a főtisztviselői kar biztonságát, ám az ellenzék ebben sem lát mást, mint a kormány hosszabb távon bevethető pretoriánus csapatának kinevelési kísérletét. Végre egy kormány, amely igyekszik egyenlő feltételeket teremteni a felsőoktatásba igyekvők anyagi háttéréhez, ám az ősztől elindított diákhitel-rendszer többször is kénytelen módosítani, mert azt újabb és újabb – szakmainak álcázott – kifogásokkal bombázzák.

Sorolhatnák a további példákat, hiszen 2001-ben valóban se szeri, se száma a legkülönfélébb kormányzati kezdeményezéseknek, de talán az iménti lista is jól illusztrálja az alapvető szerkezeti problémát: hogy az elsöprő erejű kormányzati jóakarát-rohamokban szinte semmi helyet

nem hagynak a kételyeknek, a szakmai aggálynak, külső szempontok figyelembe vételének. Nem hagyhatnak, mert minden, amit a kormány akar, az tüstént nemzeti üggyé, s ez által hűségpróbává avanszálódik. Olyan sorskérdésekké, amelyeknek alakulásában nincs helye destruktív okoskodásnak, s még azt a kérdést sem lehetséges feltenni, hogy e kezdeményezéseket feltétlenül a végrehajtó hatalomnak kell-e kitalálnia és megszerveznie?

A kormányzati térfoglalásnak, mindent beborító és ellepő jellegének egyébként sincs valószínű politikai ellensúlya. Ellenzéki oldalon 2001-ben legfeljebb személyzeti kérdésekkel foglalatostkodnak, átfogó és versenyképes közpolitikai elképzelések bemutatására ezért sem jut

idő. Az MSZP az év derekán nagy nehezen megoldja a már egy éve húzódó belső válságát. Előbb Németh Miklós mond búcsút a kormányfő-jelöltté válás túlzottan rögzösnek bizonyult útjának, majd a pártelnök, Kovács László is visszalép a jelöltségtől, s egyedülként Medgyessy Péter marad a porondon. Júniusra végre béke honol itt is, s megkezdődhet az újonnan alakuló struktúrába való bújócskajáték; lehet találgatni, hogy a pártönkívüli miniszterelnök körül, vagy inkább a pártban lát-e valaki magának több esélyt a további karrierépítésre.

Néhány nappal később a másik ellenzéki pártban is fontos változások történnek. Demcszy Gábor visszamenekül főpolgármesteri teendői közé, mert belátja, hogy a két nagy táborból

TORGYÁN JÓZSEF ÉS A TORGYÁNIZMUS

Február 8-án, Orbán Viktorral történt találkozója után Torgyán József lemond miniszterségéről. Az előzmények ismeretében nem meglepő ez a lépés, mert a Kiszgazdapárt soraiban már hetek óta egymást követték a különféle botrányok, és mind a frakció, mind a párt eljutott a végső szétesés határáig. Márpedig e pártban Torgyán József vezető szerepe hosszú évek óta megkérdőjelezhetetlen volt, s így a politikai felelőssége is a történelemért. Megmaradt ugyan továbbra is a párt elnökének, de trónfosztott helyzetébe nemigen tudott beletörődni, s folyamatos intrikákkal próbálta pártját a koalícióból

való távozásra bírni. Végül az FKGP képviselőcsoportja májusban kizárta őt saját frakciójából is, ám a függetlenek padsorába nem volt hajlandó beülni. Az év végén már teljes a kiszgazdakáosz, az eredeti frakció helyén legalább háromféle párt, pártszövetség, hevenyészett politikai alakzat tagjai ücsörögnek. Mindennek logikus betetőzéseként a 2002-es választásokon az FKGP összesen 0,75 százalékot kap, ami körülbelül 42 000 szavazót takar. Így ért véget az egyik legjelentősebb hazai politikai képződmény sokas évtizedes pályafutása, s ebben a dicstelen végben kulcsszerepe volt annak a

Torgyán Józsefnek, aki a rendszerváltás egyik legellentmondásosabb politikusa volt. A hazai közéletben elsőként ismerte fel a média bulvárosodásából adódó kivételes szereplési lehetőségeket, s hosszú ideig ő volt az, aki nagyon tudatosan élt vissza ezzel a lehetőséggel. Az archaikus magyar politikai nyelvet nagyszerűen kombinálta a néhány másodperces médiablöffökkel, s évtizedes könnyű sikereivel jelentékenyen járult hozzá ahhoz is, hogy hazánkban a politikusi tevékenység, a közéleti szerepvállalás példátlan tekintélyvesztésen ment keresztül.

Pártjának sorozatos botrányai nyomán tarthatatlanná vált Torgyán József kormányzati pozíciója, e kivételes médiaérdeklődés a lemondásának köszönhető

1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 **2001** 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009

egyenlő távolságot tartó pártelnöki kísérletének korántsem lett meg a remélt támogatottsága. A személyes viszonya a szocialistákkal viszont éppen eléggé kiéleződött ahhoz, hogy gyümöl-

hogy a Fidesznek is körülbelül 40 százalék körülire nőtt a stabil támogatottsága. A változások miértjére adandó megfelelő választ nemcsak a már bemutatott „pozitív kormányzati aktivitás”

Ám a megoldások során a Nagy Testvér, a vezető koalíciós partner rendszeresen igyekezett olyan „segítséget” nyújtani, amelynek folyományaként a koalíció nemhogy gyengült, ha-

Boldogság és aggodalom...
Kihelyezett kormányülés júliusban a zalai Kálócán, amit a 200 lakosú falu egyik helyi magánvállalkozójának a gépszíjében tartottak meg

csözőbbnek ígérkezzen az elnöki székbe visszacsábítani a sokat próbált Kuncze Gábort.

E – röviden vázolt – fejlemények némileg magyarázhatják, hogy az év végére miért is egyenlítődték ki a két nagy tábor közötti támogatottsági viszonyok. 2001 elején még minden kutatóintézet a szocialisták jelentős előnyét mutathatta ki, ám az év végén azt lehetett látni,

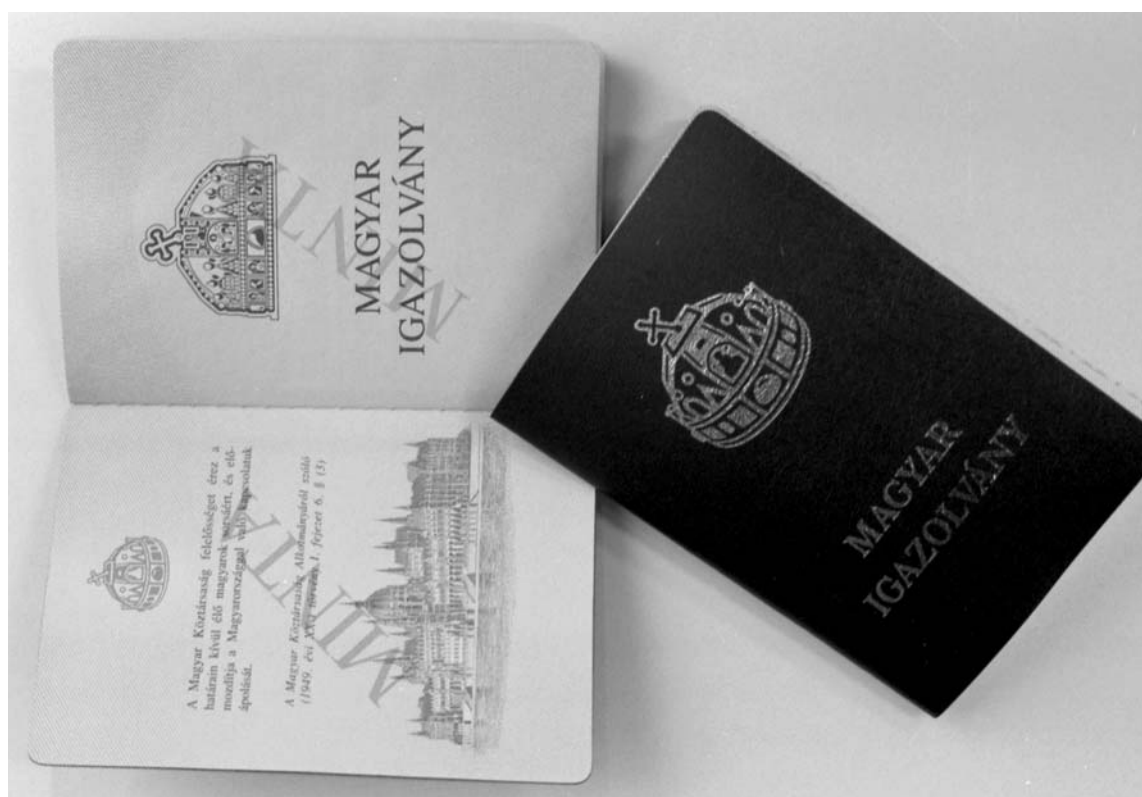
adja, hanem még egy másik, nagyon fontos tényező is. Ennek az évnek a leglátványosabb, a legtöbb szórakozató elemet produkáló politikai folyamata a Torgyán József vezette Kisgazdapárt elemeire hullása volt. Kétségtelen, hogy a kisgazdavezetés és frakció a közéletet minden területén, hétről hétre produkált elképzelhetetlenül kisserű és megszegyenítő ügyeket.

nem mind erősebbé vált – igaz, maga Kisgazda párt közben szétporladt.

S ezt a tettet a jobboldali közönség leplezetlen hálával ismerte el. 2001. szeptember 11. után pedig egyébként is a stabilitás mindent megelőzően fontos értékke vált, külföldön is, belföldön is – egy időre.

2009 2008 2007 2006 2005 2004 2003 2002 **2001** 2000 1999 1998 1997 1996 1995 1994 1993 1992 1991 1990 1989 1988

Ekkora botrányra számítok...
A magyar és a román kormányfő december végén aláírta azt a két ország közötti megállapodást, amit az ellenzék azonnal támadni kezdett

A júniusban elfogadott státustörvény nyomán igényelhető az a magyarságigazolvány, amellyel a határon túli magyarok meghatározott kedvezményeket vehetnek igénybe